

کتابشناسی

شهرهای ایران

«قسمت ششم»

حکیم المعالک، علیقی: روزنامه سفر خراسان، زیر نظر ایرج افشار، تهران، انتشارات فرهنگ ایران زمین، ۱۳۵۶

در رهگذر کویر: تهران، انتشارات دفتر مخصوص فرح، ۱۳۵۳

سدیدالسلطنه مینابی بندرعباسی، محمدعلی خان: سفرنامه سدیدالسلطنه، «التدقیق فی سیرالطریق»، تصحیح و تحشیه احمد اقتداری، تهران، بهنشر، ۱۳۶۲

طاهریا، محمدعلی: دامغان شش هزارساله، دامغان شورای جشن شاهنشاهی شهرستان دامغان، ۱۳۴۷
فریزر، جیمزبیلی: سفرنامه فریزر، معروف به سفر زمستانی، ترجمه منوچهر امیری، تهران، توس، ۱۳۶۴

کرزن، جرج مان: ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید مازندرانی، ۲ جلد، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷

کشاورز، علی اصغر: تاریخ و جغرافیای دامغان (صد دروازه)، تهران، انتشارات هیرمند، ۱۳۷۰
کشاورز دامغانی، علی اصغر: صد دروازه، بی جا، چاپخانه بهمین، ۱۳۵۲

لشکرنویس نوری، سیدمحمد: سه سفرنامه، هرات، مرو، مشهد، تألیف محمد لشکر نویس نوری (و) هوتم شیندلر، به اهتمام قدرت الله روشنی زعفرانلو، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۴۷

به علت حجم زیاد این بخش از کار، در شماره‌های گذشته از کتابشناسی موردی شهرهای ایران حروف «آ» تا «خ» معرفی شد و در این شماره حروف «دال»، «و» و «ز» در معرض استفاده علاقمندان قرار می‌گیرد و انشاءالله در شماره‌های بعد، به تدریج سایر موارد معرفی خواهند شد.

داراب

آزما، حسین: شهرمن داراب، شیراز، کاوه آزما، ۱۳۷۰

دامغان

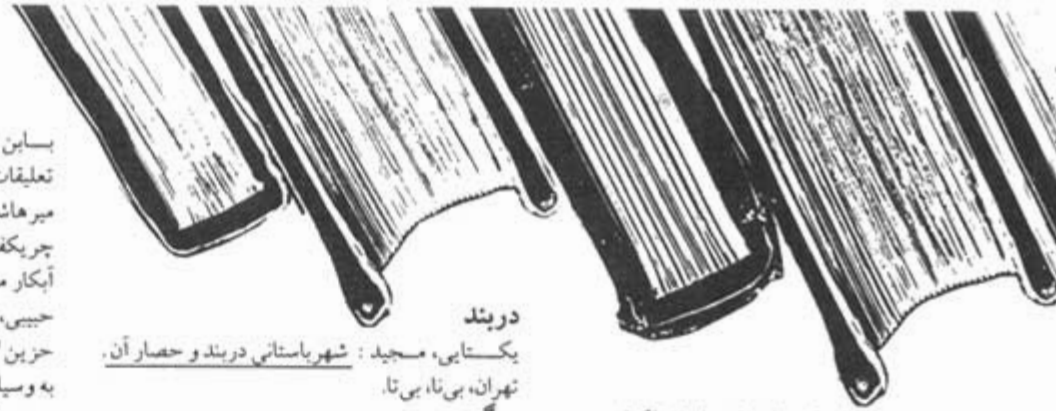
آلمانی، هاتری رنه دو: سفرنامه از خراسان تا بختیاری، ترجمه علی محمد فره‌وشی، تهران، امیرکبیر، ۱۳۳۵
اعتضادی، لادن (و) دیگران: دامغان، جزوه اول: مطالعه و شناخت، جزوه دوم: بررسی و طرح فیزیکی، پایان نامه تحصیلی، تهران، دانشگاه شهیدبهشتی، دانشکده معماری و شهرسازی، ۱۳۵۷
افضل الملک، غلامحسین: سفرنامه خراسان و کرمان، به اهتمام قدرت الله روشنی زعفرانلو، تهران، توس، بی تا.

حقیقت، عبدالرفیع (رفیع): تاریخ قومس، تهران، انتشارات آفتاب، ۱۳۶۲

بهرام قدیری

در شماره‌های گذشته این نشریه، ذیل عنوان «کتابشناسی شهرهای ایران» و ضمن معرفی اهداف و سرفصل‌های مندرج در کتابشناسی موصوف، بخشی از منابع تحقیق شهرهای ایران با عناوین زیر در اختیار خوانندگان قرار گرفت:

- ۱) مآخذ اصلی در زمینه جغرافیای تاریخی ایران به ترتیب زمان تألیف.
- ۲) کتابشناسی کلیات جغرافیای تاریخی ایران.
- ۳) کتابشناسی شهرنشینی و شهرسازی ایران.
- ۴) فهرست کتابشناسی‌های موجود در زمینه معماری و شهرسازی ایران.
- ۵) کتابشناسی مدیریت شهرهای ایران.
- ۶) فهرست کتابشناسی‌های موجود در زمینه شهرهای ایران.
- ۷) «کتابشناسی موردی شهرهای ایران» که به ترتیب حروف الفبا و بر مبنای نام شهرهای ایران تنظیم گردیده است.

ساین وهوسه : سفرنامه جنوب ایران، ترجمه و تعلیقات از محمد حسن اعتمادالسلطنه، تصحیح میر هاشم محدث. تهران، دنیای کتاب، ۱۳۶۳
چریکف، مسبو : سیاحت نامه مسبو چریکف، ترجمه آپکار مسیحی، به کوشش علی اصغر عمران. تهران، حبیبی، ۱۳۵۸

حزین لاهیجی : سفرنامه حزین، پیراسته و کوتاه شده به وسیله محمد ملاپری. تهران، بنیاد، ۱۳۴۴

دوید، بارون : سفرنامه لرستان و خوزستان، ترجمه محمد حسین آریا. تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۱

دیولاقوا، مادام زان : سفرنامه ایران، کلدیه، شوش، ترجمه علی محمد فرهوشی، به کوشش بهرام فرهوشی. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۲

دیولاقوا، مادام زان : سفرنامه، خاطرات کاوش های باستان شناسی شوش، ۱۸۸۴-۱۸۸۶، ترجمه ایرج فرهوشی. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۹

راولینسون، سر هنری : سفرنامه راولینسون، گذر از زهاب به خوزستان، ترجمه سکندر امان اللهی بهاروند. تهران، آگاه، ۱۳۶۲

راولینسون، هنری : سفرنامه هنری راولینسون به لرستان - خوزستان - بختیاری، ترجمه دکتر سکندر امان اللهی. خرم آباد، انتشارات انجمن ادب و قلم وابسته به اداره کل فرهنگ و ادب لرستان، ۱۳۵۶

ربوبی، مصطفی (و) رحیمه، فرنگیس : شناخت شهر و مسکن بومی ایران در اقلیم گرم و مرطوب، دزفول و شوشتر. تهران، دانشگاه تهران، انتشارات انجمن دانشجویان دانشگاه تهران، ۱۳۵۳

سیاح محلاتی، حاج محمد علی : خاطرات حاج سیاح یادوره خوف و وحشت، به کوشش حمید سیاح تهران، خوارزمی، ۱۳۵۶

شوشتری، میر عبداللطیف : تحفه العالم و ذیل التحفه، سفرنامه و خاطرات میر عبداللطیف خان شوشتری به اهتمام صمد موحّد. تهران، طهوری، ۱۳۶۳

فرمانفرمائی، مهندسین مشاور : پروژه فرهنگی ایران برای شهرهای (تبریز، اراک، بروجرد، کرمانشاه، دزفول، رشت، شاهی، اصفهان)، تهران، بی تا.

در بند

یکستایی، مجید : شهر باستانی دربند و حصار آن. تهران، بی تا، بی تا.

درگز

استوارت : سفرنامه ترکستان، ترجمه مترجم خان‌زاد علی مترجم دارالترجمه همایونی (متن ماشین شده از صفحه ۱ تا ۱۷۶ از روی جلد چهارم مجموعه ناصری کتابخانه سلطنتی که در کتابخانه دانشکده علوم اجتماعی و تعاون دانشگاه تهران موجود است).

ایران. اداره فرهنگ شهرستان درگز : ره آوردی از سرزمین خراسان، گزارشی اجمالی از شهرستان درگز. بی جا، بی تا، بی تا.

فریزر، جمعیلی : سفرنامه فریزر، معروف به سفر زمستانی، ترجمه متوجه امیری. تهران، توس، ۱۳۶۴

خاسمی، ابوالفضل : خاوران گوهر ناشناخته ایران (درگز و محلات)، تهران، بی تا، ۱۳۴۹
محمدپور، کاظم : جغرافیای تاریخی درگز، پایان نامه تحصیلی. مشهد، دانشگاه مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۱۳۵۲-۵۳

مهاجرانی، مصطفی : بررسی اقتصادی - اجتماعی روستاهای درگز، تهران، دانشگاه تهران، دانشکده علوم اجتماعی و تعاون، موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی، ۱۳۴۸

یسیت، چارلز ادوارد : سفرنامه خراسان و سیستان، ترجمه قدرت الله روشنی زعفرانلو و مهرداد رهبری. تهران، انتشارات بزدان، ۱۳۶۵

دزفول

امام شوشتری، محمدعلی : مسجد دزفول و تاریخچه آن، دزفول، بی تا، ۱۳۴۸

اهلرز، اکارت : دزفول و حوزه نفوذ آن، تهران، نشر به انجمن جغرافیادانان ایران، شماره ۱، ۱۳۵۵

موزر، هنری : سفرنامه ترکستان و ایران (گذری در آسیای مرکزی)، ترجمه علی مترجم (مترجم مخصوص ناصرالدین شاه، به کوشش محمد گلین. تهران، انتشارات سحر، ۱۳۵۶

موسه علمی و فرهنگی فضا : بناها و شهر دامغان. تهران، نشر فضا، ۱۳۶۸

میرزا ابراهیم : سفرنامه استرآباد و مازندران و گیلان، به کوشش مسعود گلزاری. تهران، بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۵۵

میرزا سراج الدین حاجی میرزا عبدالرشوف : سفرنامهی تحف بخارا، با مقدمه‌ای از دکتر محمد اسدیان. تهران، انتشارات بوعلی، ۱۳۶۹

نصرت‌الدین شاد : سفرنامه خراسان، تهران، خرچنگ ایران زمین، ۱۳۵۲

ناصرالدین شاه : سفرنامه دوم خراسان، تهران، شیناب، کاوش، ۱۳۶۳

ناصرالدین شاه : سفرنامه ناصرالدین شاه به خراسان، یازده نامه حکیم الممالک، تهران، کارخانه سیدسند آقا باقر طهرانی، ۱۲۸۶ ه. ق.

نظام العلماء، رفیع الدین علی اصغر : سفرنامه رضوی، تبریز، دارالسلطنه، ۱۳۲۴ ه. ق.

نوری زاده یوشهری، اسمعیل : نظری به ایران و خلیج فارس، بی جا، بی تا، بی تا.

وامبری، آرمینوس : زندگی و سفرهای وامبری، دنباله سیاحت درویشی دروغین، ترجمه محمدحسین آریا. تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۲

یسغامی، اقبال : جغرافیای تاریخی دامغان، بی جا، بی تا، ۱۳۲۶

کرزن، جرج مان: ایران، ترجمه و اقتباس علی جوهر کلام، ۲ جلد. تهران، انتشارات ابن سینا، ۱۳۳۰
 کرزن، جرج مان: ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید سازندرانسی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷

کریبی، بهمن: جغرافیای مفصل تاریخی غرب ایران. تهران، چاپخانه سعادت، ۱۳۱۷
 لایارد، سروستن هنری: سفرنامه لایارد یا ماجراهای اولیه در ایران، ترجمه سهراب امیری. تهران، انتشارات وحید، ۱۳۶۷

مورگان، ژاک دو: سفرنامه دومورگان، ترجمه جهانگیر قائم مقامی. تهران، طهوری، ۱۳۳۵

دستجرد

ناصرالدین شاه: سفر ناصرالدین شاه به عراق و بلاد مرکزی ایران. تهران، محمد اعتمادالسلطنه، چاپ سنگی، ۱۳۱۱ ه.ق.

دشت آزادگان (دشت میشان)

آزمتد، عبدالصاحب: جغرافیای تاریخی دشت میشان و شمه‌ای از تاریخ طبیعی و سیاسی خوزستان.

سوستگرد، بی.نا، ۱۳۴۷
 افشارنادری، نادر: دشت میشان، مبارزه با بیسوادی (طرح مقدماتی). تهران، دانشگاه تهران، دانشکده علوم اجتماعی و تعاون، موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی، ۱۳۴۴

افشارنادری، نادر (و) دیگران: دشت میشان (مطالعات مقدماتی). تهران، دانشگاه تهران، دانشکده علوم اجتماعی و تعاون، موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی، ۱۳۴۴

ایران. وزارت ارشاد اسلامی، دفتر پژوهش‌ها و برنامه‌ریزی فرهنگی: پروسی مراکز فرهنگی شهرهای استان خوزستان، کتاب اول: شهرهای شهرستان دشت آزادگان، دفتر اول - سوستگرد، دفتر دوم - بستان، دفتر سوم - هوزگان هویزه. تهران، دفتر پژوهش و برنامه‌ریزی فرهنگی، ۱۳۶۳

دشت لوت

مستوفی، احمد: شهداد و جغرافیای تاریخی دشت لوت. تهران، دانشگاه تهران، موسسه جغرافیا، ۱۳۵۱

دشت مغان

تایماز، س: ترکمن صحرا، دشت مغان و روستاهای دیگر. تهران، بی.نا، ۱۳۵۸

دروویل، گامبار: سفرنامه درویل، ترجمه منوچهر اعتماد مقدم. تهران، شایویر، ۱۳۶۷
 شیروانی، زین العابدین بن اسکندر: ریاض السباحه، تصحیح، مقابله و مقدمه اصغر حامد ریائی. تهران، انتشارات سعیدی، ۱۳۳۹

دشت میشان — دشت آزادگان دلفان

ادموندز، سیبیل جان (و) دود، بارون: دوسفرنامه در باره لرستان همراه با رساله لرستان و لرها، نوشته ولادیمیر مینورسکی، ترجمه سکندرامان اللهی و لیلی یختیار. تهران، بابک، ۱۳۶۲
 استازک، فریا: سفرنامه الموت، لرستان و ایلام، ترجمه و حواشی علی محمد ساکی. تهران، انتشارات علمی، بی.نا.

دماوند

ابودلف، معربین مهلهل خزرچی: سفرنامه ابودلف در ایران، بسا تعلیقات و تحقیقات ولادیمیر مینورسکی، ترجمه سیدابوالفضل طباطبایی. تهران، زوار، ۱۳۵۴
 یسروکشن، هینریش: سفری به دربار سلطان صاحبقران (۱۸۶۱-۱۸۵۹ م)، ترجمه کر دیچه، ۲ جلد. تهران، اطلاعات، ۱۳۶۷

حکیم المعالمک، علینقی: روزنامه سفر خراسان، زیر نظر ایرج افشار. تهران، انتشارات فرهنگ ایران زمین، ۱۳۵۶

سیف الدوله، سلطان محمد: سفرنامه سیف الدوله، به تصحیح و تحشیه علی اکبر خداپرست. تهران، نشرنی، ۱۳۶۴

صفایی، ع: دماوند. تهران، بی.نا، ۱۳۳۵
 فریزر، جیمزبیلی: سفرنامه فریزر، معروف به سفر زمستانی، ترجمه منوچهر امیری. تهران، توس، ۱۳۶۴

ناصرالدین شاه: سفر ناصرالدین شاه به مازندران. تهران، محمد ضعیف الدوله، ۱۲۹۴ ق.ه.

ناصرالدین شاه: سفر ناصرالدین شاه به خراسان، یا روزنامه حکیم المعالمک. تهران، کارخانه سیدسند آقا میر باقر طهرانی، ۱۲۸۹ ه.ق.

ناصرالدین شاه: سفرنامه دوم خراسان. تهران، شتاب، کاوش، ۱۳۶۳

دوگنبدان

گاویه، هانیس: ازجان و کهگیلویه، از فتح عرب تا پایان دوره صفوی، ترجمه سعید فرهودی، تحشیه و تصحیح و تنظیم فهارس احمد اقتداری. تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۵۹

دهخوارقان — آذرشهر

دهدشت

گاویه، هانیس: ازجان و کهگیلویه، از فتح عرب تا پایان دوره صفوی، ترجمه سعید فرهودی، تحشیه و تصحیح و تنظیم فهارس احمد اقتداری. تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۵۹

دیلم — بندر دیلم

دیواندره

محمودی، فرج الله: جغرافیای ناحیه‌ای قروه، بیجار، دیواندره. تهران، دانشگاه تهران، موسسه جغرافیا، ۱۳۵۲

رادکان

حکیم المعالمک، علینقی: روزنامه سفر خراسان، زیر نظر ایرج افشار. تهران، انتشارات فرهنگ ایران زمین، ۱۳۵۶

ناصرالدین شاه: سفرنامه خراسان. تهران، فرهنگ ایران زمین، ۱۳۵۲

رامسر (سخت سر)

رابینو، هیماسین لوتی: سفرنامه مازندران و استرآباد، ترجمه غلامعلی وحید مازندرانی. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۵
 شغیعی، عباس: جغرافیای شهرستان رامسر. رامسر، اداره آموزش و پرورش رامسر، ۱۳۶۴

رامهرمز

بساین وهوسه: سفرنامه جنوب ایران، ترجمه و تعلیقات از محمد حسن اعتمادالسلطنه، تصحیح میر هاشم محدث. تهران، دنیای کتاب، ۱۳۶۳

کریمی، بهمن: جغرافیای مفصل غرب ایران. تهران، چاپخانه سعادت، ۱۳۱۷

لایارد، سرواوشن هنری: سفرنامه لایارد یا ماجراهای اولیه در ایران، ترجمه سهراب امیری. تهران، انتشارات وحید، ۱۳۶۷

راور

افضل الملک، غلامحسین: سفرنامه خراسان و کرمان، به اهتمام قدرت الله روشنی زعفرانلو. تهران، توس، بی تا.

کاربخش راوری، ماشاالله: راور، شهری در حاشیه کویر کرمان، بی تا، ۱۳۶۵.

رباط کریم

ناصرالدین شاه: سفر ناصرالدین شاه به عراق و بلاد مرکزی ایران. تهران، محمد اعتمادالسلطنه، چاپ سنگی، ۱۳۱۱ ه.ق.

رشت

امین الدوله، علی بن محمد: سفرنامه امین الدوله، حاج میرزا علی اصغر خان صدراعظم، با مقدمه علی امین، به کوشش اسلام کاظمیه. تهران، توس، ۱۳۵۴
انه، کلود: گل های سرخ اصفهان، ایران یا انومبیل، سفرنامه کلودانه، ترجمه فضل الله جلوه. بی جا، نشر روایت، ۱۳۷۰

اورسل، ارنست: سفرنامه اورسل، ۱۸۸۲ م. ترجمه علی اصغر سعیدی. تهران، زوار، ۱۳۵۳

بهرلر: سفرنامه بهرلر (جغرافیای رشت و مازندران)، به کوشش علی اکبر خداپرست. تهران، توس، ۱۳۵۶
توسلی، غلامعباس (و) دیگران: مطالعه اقتصادی و اجتماعی مربوط به طرح جامع رشت و بندر بهلوری. تهران، دانشگاه تهران، موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی، ۱۳۴۶

جودت، حسین: پادبوی های انقلاب گیلان و تاریخچه جمعیت رشت. بی جا، بی تا، بی تا.

حسینی فراهانی، محمد حسین: سفرنامه میرزا محمد حسین فراهانی، به کوشش مسعود گلزاری. تهران، فردوسی، ۱۳۶۲

خسودزکو، الکساندر: سرزمین گیلان، توصیفی تاریخی و جغرافیایی از سرزمین واقع در جنوب

دریای خزر. تهران، پیام، بی تا.

دانشگاه تهران، موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی: رشت، گزارش توجیهی برنامه عمران شهری. تهران، موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی، ۱۳۴۶

دروویل، گاسپار: سفرنامه دروویل، ترجمه منوچهر اعتماد مقدم. تهران، شباویز، ۱۳۶۷

دیوان بیگی، رضا: سفر مهاجرت در نخستین جنگ جهانی. تهران، بی تا، ۱۳۵۱

ریسجارد، فردریک چارلز: سفرنامه فردریسجارد، ترجمه مهین دخت صبا. تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۶۳

زین العابدین شیرازی: مثنوی از نتایج افکار میرزا زین العابدین خان شیرازی مبنی بر شرح حال و مسافرت جناب معزی الیه، به خط مرتضی رازی. بی جا، بی تا، ۱۳۱۸ ه.ق.

زاک: سیاحت نامه دکتر زاک آمریکایی، ترجمه عبدالحسین آبتی یزدی. تهران، انتشارات کتاب فروشی مرکزی، ۱۳۰۶

سیاح محلاتی، حاج محمد علی: خاطرات حاج سیاح یا دوره خوف و وحشت، به کوشش حمید سیاح. تهران، خوارزمی، ۱۳۵۶

سیف الدوله، سلطان محمد: سفرنامه سیف الدوله، به تصحیح و تحشیه علی اکبر خداپرست. تهران، نشر نی، ۱۳۶۴

سراسچی، محمد: راهنمای شهر رشت، رشت، اطلاعات و روابط عمومی شهرداری رشت، ۱۳۴۸
سرن، کارلا: آدم ها و آیین ها در ایران، ترجمه علی اصغر سعیدی. تهران، زوار، ۱۳۶۲

عزالدوله، عبدالصمد میرزا (و) ملکونف: سفرنامه ایران و روسیه (نواحی شمال ایران)، به کوشش محمد گلبن - فرامرز طالی. تهران، دنیای کتاب، ۱۳۶۳

فرمانفرماتیان، مهندسین مشاور: پروژه فرهنگی ایران برای شهرهای (تبریز، اراک، بروجرد، کرمانشاه، دزفول، رشت، شاهی، اصفهان). تهران، بی تا.

فریزر، جیمزبیلی: سفرنامه فریزر، معروف به سفر

زمستانی، ترجمه منوچهر امیری. تهران، توس، ۱۳۴۴

فورویه، ژوان: سه سال در دربار ایران، ترجمه عباس اقبال. تهران، انتشارات علمی، ۱۳۶۳

کشاورز، کریم: پادداشتهای حسنک یزدی در سفر به گیلان. تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۰

گلزارش ایران به سال ۱۳۰۵ ه.ق. ۱۸۸۷ م.، از یک سیاح روس: ترجمه سیدعبدالله، به اهتمام محمدرضا نصیری. تهران، طهوری، ۱۳۶۳

لوتی، پیر: به سوی اصفهان، ترجمه بدرالدین کتابی. اصفهان، نقش جهان، ۱۳۲۶

مشیری، فرشید: یازشاسنی یافت قدیم شهر رشت، پایان نامه تحصیلی. تهران، دانشگاه تهران، دانشکده هنرهای زیبا، ۱۳۵۴.۵۵

معین السلطنه تبریزی، محمد علی بن عبدالوهاب: سفرنامه معین السلطنه. پاریس، ۱۳۱۸ ه.ق.

ملکونف: سفرنامه ملکونف به سواحل جنوبی دریای خزر، تصحیح، تکمیل و ترجمه مسعود گلزاری. تهران، دادجو، ۱۳۴۴

میرزا ابراهیم: سفرنامه استرآباد و مازندران و گیلان، به کوشش مسعود گلزاری. تهران، بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۵۵

میرزاسراج الدین حاجی میرزا عبدالرئوف: سفرنامه‌ی تحف بخارا، با مقدمه‌ای از دکتر محمد اسدیان. تهران، انتشارات بوعلی، ۱۳۶۹

نایب الصدر شیرازی: سفرنامه نایب الصدر شیرازی. تهران، انتشارات بابک، ۱۳۶۲

نیکیبتین، باسیل: ایرانی که من شناختم، خاطرات و سفرنامه موسیو، ب، نیکیبتین، قنول سابق روس در ایران، ترجمه علی محمد فروشی. تهران، کانون معرفت، ۱۳۵۶

پیرم خان، داویدیان: از اترلی تا تهران، ترجمه نروس با مقدمه محمد حسین صدیق. تهران، بابک، ۱۳۵۶

رشتخوار

رسایل، حسین: در حاشیه، سفرنامه. تهران، کتاب سرا، گروه آزاد ابرانشاسی، ۱۳۵۲

رضاییه — ارومیه

رفسنجان

افشار، ایرج: سواد و بیاض. تهران، دهخدا، ۱۳۴۴
 بهرامی احمدی، حمید: شهرهای گمشده پژوهشی تاریخی در جغرافیای تاریخی رفسنجان. تهران، انتشارات اطلاعات، ۱۳۷۱
 خیراندیش، اسدالله: یا من به کرمان بیاید، با مقدمه دکتر باستانی پاریزی. تهران، انتشارات وحید، ۱۳۶۸
 مهدوی، معزالدین: آخرین ماموریت، اوضاع کرمان و بلوچستان و بنادر. تهران، بی نا، ۱۳۴۲
 نوری زاده بوشهری، اسمعیل: نظری به ایران و خلیج فارس. بی جا، بی نا، بی تا.

رودبار

استنارک، فسر با: سفرنامه الموت، لرستان و ایلام، ترجمه و حواشی علی محمد ساکی. تهران، انتشارات علمی، بی تا.
 التاریوس، آدام: سفرنامه آدام التاریوس، بخش ایران، ترجمه و حواشی احمد بهپور. تهران، ابتکار، ۱۳۶۳
 ملکوتف: سفرنامه ملکوتف به سواحل جنوبی دریای خزر، تصحیح، تکمیل و ترجمه مسعود گلزاری. تهران، دادجو، ۱۳۶۴

رودسر

بهرل: سفرنامه بهرل (جغرافیای گیلان و مازندران)، به کوشش علی اکبر خداپرسنت. تهران، توس، ۱۳۵۶
 حبیبی، حبیب الله: شناخت اجتماعی اقتصادی مردم شهرستان رودسر، پایان نامه تحصیلی. تهران، دانشگاه تهران، دانشکده علوم اجتماعی و تعاون، ۱۳۵۲

حکیمی اشکوری، محمدباقر: تاریخ و جغرافیای رودسر و رحیم آباد گیلان، پایان نامه تحصیلی. تهران، دانشگاه تهران، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۱۳۳۶

رابینو، هیاسین لوسی: سفرنامه مازندران و استرآباد، ترجمه غلامعلی وحید مازندرانی. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۵

فریزر، جیمز بیلی: سفرنامه فریزر، معروف به سفر زمستانی، ترجمه منوچهر امیری. تهران، توس، ۱۳۶۴

ملکوتف: سفرنامه ملکوتف به سواحل جنوبی دریای خزر، تصحیح، تکمیل و ترجمه مسعود گلزاری. تهران، دادجو، ۱۳۶۴
 مکتزی، چارلز فرانسس: سفرنامه شمال، گزارش اولین کنسول انگلیس در رشت، از سفر به مازندران و استرآباد، ترجمه منصوره اتحادیه (نظام مافی)، تهران، نشر گستره، ۱۳۵۹

ری

ابودلف، مسعربن مهلهل خزرچی: سفرنامه ابودلف در ایران، با تعلیقات و تحقیقات ولادیمیر مینورسکی، ترجمه سیدابوالفضل طباطبایی. تهران، زوار، ۱۳۵۲
 انسه، کلود: اوراق ایرانی، خاطرات سفر کلودانه در آغاز مشروطیت، ترجمه ایرج پروشانی. تهران، انتشارات معین، ۱۳۶۸

اورسل، ارنت: سفرنامه اورسل، ۱۸۸۲ م. ترجمه علی اصغر سعیدی. تهران، زوار، ۱۳۵۳
 بل، گرتروود: تصویرهایی از ایران، ترجمه بزرگمهر ریاحی. تهران، خوارزمی، ۱۳۶۳

جکسن، ابراهام و. ویلیامز: سفرنامه جکسن، ایران در گذشته و حال، ترجمه منوچهر امیری و فریدون بدرمای. تهران، خوارزمی، ۱۳۵۷

دروویل، گاسپار: سفرنامه دروویل، ترجمه منوچهر اعتماد مقدم. تهران، شاپووز، ۱۳۶۷

شاردن، ژان: دایرة المعارف تمدن ایران، سیاحتنامه شاردن، ترجمه محمد عباسی، ۷ جلد. تهران، امیرکبیر، ۱۳۳۵-۱۳۴۵

شیل، لیدی: خاطرات لیدی شیل، ترجمه حسین ابوترابیان. تهران، نشر نو، ۱۳۶۲

فریزر، جیمز بیلی: سفرنامه فریزر، معروف به سفر زمستانی، ترجمه منوچهر امیری. تهران، توس، ۱۳۶۴

فیودورکوف، بارون: سفرنامه بارون فیودورکوف، ۱۸۳۴-۱۸۳۵، فوت فتحعلی شاه، به سلطنت رسیدن محمد میرزا و سقوط قائم مقام، ترجمه اسکندر ذبیحیان. تهران، انتشارات فکر روز، ۱۳۷۲

کرزن، جرج مان: ایران، ترجمه و اقتباس علی جواهر کلام، ۲ جلد. تهران، انتشارات ابن سینا، ۱۳۳۰

کریمان، حسین: برخی از آثار بازمانده از ری قدیم، تهران، دانشگاه ملی ایران، ۱۳۵۰
 کریمان، حسین: ری باستان، تهران، دانشگاه ملی ایران، ۱۳۵۲

کریمان، حسین: قصران (کو هسرایان)، تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۵۶

میرزا سراج الدین حساجی میرزا عبدالرشوف: سفرنامهی تحف بخارا، با مقدمه‌ای از دکتر محمد اسدیان. تهران، انتشارات بوعلی، ۱۳۶۹

ناصر خسرو: سفرنامه ناصر خسرو، به کوشش محمد دبیر سیاقی. تهران، امیرکبیر، ۱۳۴۴

نسایینی، میرزا علی خان: گزارش کویر، سفرنامه صفاء السلطنة نایینی، (تحفه الفقراء)، به اهتمام محمد گلبن. تهران، اطلاعات، ۱۳۶۶

وامبری، آرمینوس: زندگی و سفرهای وامبری، دنباله سیاحت درویشی دروغین، ترجمه محمد حسین آریا. تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۲

هدایش، محمدعلی: آستانه ری (مجموعه اسناد و فرامین)، تهران، نشر آستانه، ۱۳۴۴

بکرنگیان، میرحسین: جغرافیای تاریخی ری، تهران، بی نا، ۱۳۳۲

ریگ — بندر ریگ

زابل

افشار، ایرج: سواد و بیاض، تهران، دهخدا، ۱۳۴۴
 شیروانی، زین العابدین بن اسکندر: ریاض السیاحه، تصحیح، مقابله و مقدمه اصغر حامد ربانی. تهران، انتشارات سعدی، ۱۳۳۹

زاوه

خسروی، محمدرضا: جغرافیای تاریخی ولایت زاوه، مشهد، آستان قدس رضوی، ۱۳۶۶

زاهدان

افشار، ایرج: سواد و بیاض، تهران، دهخدا، ۱۳۴۴
 ایران. سازمان برنامه و بودجه. مرکز پژوهش خلیج فارس و دریای عمان: زاهدان، بررسی شهری، بافت معماری زاهدان، استان سیستان و بلوچستان. زاهدان، مرکز پژوهش خلیج فارس و دریای عمان، ۱۳۵۴

بسر قعای، محمد: نظری به بلوچستان، سفرنامه. تهران، سپید، ۱۳۵۲

دانی (مهندسین مشاور): طرح جامع زاهدان، مرحله اول. زاهدان، وزارت مکن و شهرسازی، اداره کل مکن و شهرسازی استان سیستان و بلوچستان، ۱۳۵۴

کاظمیه، اسلام (و) ملک، حسین: جای پای اسکندر و سفری در بلوچستان. تهران، انتشارات جاویدان، ۱۳۵۶

گابریل، آلفونس: عبور از صحاری ایران، ترجمه فرامرز نجد سمعی. مشهد، موسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۱

مهدوی، معزالدین: آخرین ماموریت، اوضاع کرمان و بلوچستان و بنادر. تهران، بی نا، ۱۳۴۲

زرنده

ناصرالدین شاه: سفر ناصرالدین شاه به عراق و بلاد مرکزی ایران. تهران، محمد اعتمادالسلطنه، چاپ سنگی، ۱۳۱۱ ه.ق.

زنجان

ادب الملک، عبدالعلی: دافع الغرور، یا روزنامه سفر آذربایجان، به کوشش ایرج افشار. تهران، خوارزمی، ۱۳۴۹

یاختری، هوشنگ: در دیار آشنا. تهران، انتشارات چاپ روز، بی نا.

بسر وکشن، هینریش: سفری به دربار سلطان صاحبقران (۱۸۵۹-۱۸۶۱ م)، ترجمه کوردیچه، ۲ جلد. تهران، اطلاعات، ۱۳۶۷

نبوتی، هوشنگ: تاریخ زنجان - زنجان، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان زنجان، ۱۳۶۶

درووبل، گاسپار: سفرنامه درووبل، ترجمه منوچهر اعتماد مقدم. تهران، شباویز، ۱۳۶۷

دلند، آندره دولیه: زیبایی های ایران، ترجمه دکتر محسن صبا. تهران، انجمن دوستداران کتاب، بی نا.

دیولافوا، مسادم ژان: سفرنامه ایران، کلدو، شوش، ترجمه محمد علی فرووشی، به کوشش بهرام فرووشی. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۴

روحانی، رضا: فرهنگ نامه زنجان. زنجان، انتشارات

مکن، بی نا.

ژوسو، اید آمده: مسافرت در ایران و ارمنستان، به انضمام جزوهای در باره گیلان و مازندران، ترجمه علیقلی اعتماد مقدم. تهران، بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۴۷

سرابی، حسین بن عبدالله: مخزن الوقایع، شرح ماموریت و مسافرت فرخ خان امین الدوله، به کوشش کریم اصفهانیان و قدرت الله روشنی (زغرانلو). تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۴۴

سرسی، گنت لوزان دو: ایران در ۱۸۳۹-۱۸۴۰ م، (۱۲۵۵-۱۲۵۶ ه.ق.)، سفارت فوق العاده گنت دوسرسی، ترجمه دکتر احسان اشراقی. تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۲

سولیکف، پرنس الکسیس: مسافرت به ایران، ترجمه دکتر محسن صبا. تهران، نگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۶۵

سیاح محلاتی، حاج محمدعلی: خاطرات حاج سیاح یادوره خوف و وحشت، به کوشش حمید سیاح تهران، خوارزمی، ۱۳۵۶

سیف الدوله، سلطان محمد: سفرنامه سیف الدوله، به تصحیح و نخبه علی اکبر خداپرست. تهران، نشرنی، ۱۳۶۴

شارمند (مهندسین مشاور): طرح توسعه و عمران و حوزه تفصیلی شهر زنجان. زنجان، وزارت مکن و شهرسازی، اداره کل مکن و شهرسازی استان زنجان، ۱۳۶۴

علوی، احمد: خاطرات سفر ترکیه به سال ۱۳۲۸. تهران، بی نا، ۱۳۲۹

فریزر، جیمزبیلی: سفرنامه فریزر، معروف به سفر زمستانی، ترجمه منوچهر امیری. تهران، توس، ۱۳۶۴

فلاندن، اوژن ناپلئون: سفرنامه اوژن فلاندن در سال های ۱۸۴۰-۱۸۴۱، ترجمه حسین نورصادقی. تهران، اشراقی، ۱۳۵۶

فوریه، ژوان: سه سال در دربار ایران، ترجمه عباس اقبال. تهران، انتشارات علمی، ۱۳۶۳

فیودورکوف، بارون: سفرنامه بارون فیودورکوف، (فوت فتحعلی شاه به سلطنت ۱۸۳۵-۱۸۳۵ میلادی، فوت فتحعلی شاه به سلطنت

رسیدن محمد میرزا و سقوط قائم مقام)، ترجمه اسکندر ذبیحیان. تهران، انتشارات فکر روز، ۱۳۷۲

کوتزبوئه، موریس دو: مسافرت به ایران به معیت سفیر کبیر روسیه در سال ۱۸۱۷ م، ترجمه محمود هدایت. تهران، جاویدان، ۱۳۶۵

موسوی زنجان، ابراهیم: تاریخ زنجان و علما و دانشمندان. تهران، مصطفوی، ۱۳۵۴

ناصرالدین شاه: سفرنامه ناصرالدین شاه به فرنگ، سفر دوم. تهران، دارالطباعة خاصه دولت، ۱۲۹۶ ه.ق.

نظام العلماء، رفیع الدین بن علی اصغر: سفرنامه رضوی - تبریز، دارالسلطنه، ۱۳۲۴ ه.ق.

وامبری، آرمینوس: زندگی و سفرهای وامبری، دنباله سیاحت درویشی دروغین. ترجمه محمد حسین آریا. تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۲

هدین، سون: کوپرهای ایران، ترجمه پرویز رحیمی. تهران، توکا، ۱۳۵۵

زواره

درهنگدر کوپر: تهران، انتشارات دفتر مخصوص فرح، ۱۳۵۳

شریفی، جهانگیر: زواره، در شهرهای ایران، جلد ۳، به کوشش محمد یوسف کیانی. تهران، جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۷

زهاب

راولینسون، سرهنری: سفرنامه راولینسون، گذر از زهاب به خوزستان، ترجمه سکندرامان اللهی بهاروند. تهران، آگام، ۱۳۶۲